

عنوان مقاله:

ارزیابی توزیع زمانی توفان های ریزگرد و ارتباط عوامل موثر با فراوانی وقوع این پدیده در استان خوزستان طی سال های 2000 تا 2015

محل انتشار:

فصلنامه اطلاعات جغرافیایی (سپهر)، دوره 28، شماره 111 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

سید سعید نبوی - دانش آموخته کارشناسی ارشد، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس

حمیدرضا مرادی - دانشیار گروه مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس

محمد شریفی کیا - دانشیار گروه سنجش از دور، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

کشور ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی و شرایط آب و هوایی درگیر توفان گردوغبار می باشد. ارزیابی بلند مدت داده های آماری، شناسایی منشا و مسیریابی توفان های گردوغبار، می تواند در شناسایی زمان و مکان این رخداد موثر باشد. در این تحقیق توزیع زمانی توفان های گرد و غبار استان خوزستان در طی سال های 2000 تا 2015 در پنج ایستگاه سینوپتیک مورد بررسی قرار گرفت. با استفاده از سیستم عامل Linux، اطلاعات مربوط به این واقعه استخراج گردید. هم چنین جهت ارزیابی روند تغییرات زمانی توفان های ریزگرد و میزان همبستگی عوامل موثر با فراوانی وقوع توفان های ریزگرد، به ترتیب از آزمون Mann-Kendall و ضرایب همبستگی پیرسون و اسپیرمن استفاده شد. برای تعیین میزان اثر بخشی و اولویت بندی عوامل موثر در ایجاد توفان ریزگرد، از مدل های رگرسیونی استفاده گردید. تمامی تحلیل های آماری با استفاده از نرم افزار SPSS20 اجرا شد. در مجموع، 1507 توفان ریزگرد ثبت شده که در این میان ایستگاه اهواز با ثبت 509 واقعه (34 درصد) بیشترین و ایستگاه آغاچاری با 156 واقعه (10 درصد) کم ترین ثبت توفان های ریزگرد را داشته اند. در تمامی ایستگاه ها در سطوح اعتماد 99 و 95 درصد، میان فراوانی روزهای غبارآلود با فراوانی روزهای حاوی جهت باد غالب منطقه رابطه مثبت وجود دارد. براساس ضریب رگرسیونی استاندارد شده، در اکثر ایستگاه ها فراوانی وقوع جهت باد غالب، دارای بیش ترین اثرگذاری بر فراوانی وقوع توفان ها می باشد. 65 درصد وقایع ریزگرد در شهرستان های اهواز و آبادان که در مرکز و جنوب غربی استان خوزستان واقع شده اند، رخ داده اند. دلیل این امر می تواند نزدیکی مکانی بیشتر این دو ایستگاه نسبت به کانون های ریزگرد در داخل و خارج از کشور باشد. همچنین علت دیگر را می توان نحوه عبور و موجی بودن جریانات جوی در مناطق مختلف استان دانست. از طرف دیگر، ماه ها و فصول ژوئن و ژوئیه و تابستان و بهار دارای بیش ترین حوادث گرد و غبار می باشند. در تمامی ایستگاه های مورد مطالعه، شاهد سیر نزولی فراوانی وقایع گرد و غبار از سال 2008 به بعد بوده ایم. با این وجود، مشکلات ناشی از این پدیده بیشتر نمایان شده و زندگی مردم را تحت تاثیر قرار داده است. به همین دلیل، دیدگاه کلی این است که تعدد حوادث افزایش یافته است. دلیل این ایده می تواند غلظت زیاد و ماندگاری بیش تر ریزگردها در منطقه باشد که البته این امر مستلزم مطالعه بیش تر و دقیق تر در این زمینه است.

کلمات کلیدی:

سامانه جوی، روند تغییرات، همبستگی، مدل رگرسیون خطی، ایستگاه سینوپتیک، توزیع زمانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/977532>

